

МОНІТОРИНГ ПІСЛЯ НАДАННЯ ДОПОМОГИ РЕАГУВАННЯ УПРОДОВЖ ОСІННЬО- ЗИМОВОГО ПЕРІОДУ 2023-2024 рр.

Роздача наборів для сезонного утеплення житла, які складаються з теплоізоляційних матеріалів, у м. Лютіж Київської області. © УВКБ ООН/Ірина Тимчишин

ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД

З метою пом'якшення впливу суворої зими на внутрішньо переміщених, постраждалих від війни та інших вразливих груп населення в Україні, **УВКБ ООН реалізує комплексні заходи в рамках реагування упродовж осінньо-зимового періоду, які є складовою міжагентської діяльності, що координує Кластер з питань житла та непродовольчих товарів.** Ця діяльність доповнює діяльність уряду та місцевих органів влади щодо забезпечення теплопостачання в житлові будинки упродовж осінньо-зимового періоду. Крім цього, реагування УВКБ ООН у цьому напрямку супроводжується посиленням системи перенаправлень із питань захисту з особливим акцентом на психосоціальній підтримці та юридичній допомозі для отримання ключових цивільно-правових, земельних і майнових документів з метою запровадження довгострокових рішень із самого початку.

Моніторинг після надання допомоги – це ключовий елемент діяльності УВКБ ООН щодо адаптації та корегування курсу дій у майбутньому, а також забезпечення підзвітності перед тими, кому ми служимо, та донорами, щоб допомогти останнім побачити вплив заходів, які ми реалізуємо. Методологія, що застосовується, базується на підході випадкової вибірки людей, які отримали допомогу, для чого використовуються стандартні та контекстуалізовані анкети, зі збереженням анонімності респондентів.

Ключові результати та досвід реагування упродовж осінньо-зимового періоду 2023-2024 рр. мають вирішальне значення та враховуватимуться при плануванні заходів на наступну зиму, оскільки постійні обстріли енергетичної інфраструктури України Російською Федерацією і далі призводять до довготривалих віялових відключень електроенергії по всій країні. Очікується, що відключення відбуватимуться і взимку, що посилить ризики, з якими стикаються вразливі люди та родини. **Своєчасні інвестиції імплементуючих агентств та донорів в програми закупівлі та підготовки до осінньо-зимового періоду мають вирішальне значення для того, щоб люди залишалися в безпеці та теплі у своїх домівках і громадах та не були змушені переїжджати у наступні місяці.**

2023-24 WINTERIZATION RESPONSE SUMMARY OF KEY ACHIEVEMENTS*

1,038,638

People assisted as part of the
Winterization Response Plan

❄️ Winterization Response Plan

One-off winter cash payment

643,910

Reached with cash support
for winter energy needs

143%

450K
Targeted

NFI

353,873

Reached with essential & winterized items
such as quilts, thermoses and clothes

85%

416K
Targeted

Shelter/Housing

12,681

Received heaters, Rapid Thermal
Kits (RTKs) or cash for rent

80%

16K
Targeted

Collective sites

28,174

Benefitted from care & maintenance services in
collective sites to ensure readiness for winter

157%

18K
Targeted

*Цифри відображають кількість людей, які отримали допомогу від партнерів з 1 вересня 2023 до 29 лютого 2024 року.

Показники щодо грошової допомоги можуть зриватися і змінюватися. Досягнуті показники можуть корегуватися. Можуть вноситися ретроактивні виправлення.

КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ ПІСЛЯ НАДАННЯ ДОПОМОГИ УВКБ ООН У РАМКАХ РЕАГУВАННЯ УПРОДОВЖ ОСІННЬО-ЗИМОВОГО ПЕРІОДУ 2023-2024 рр.

1. **Грошова допомога - одна із найбільш ефективних та гнучких видів допомоги, якій віддають перевагу отримувачі, з можливістю використання для пом'якшення негативних наслідків сильних морозів та покриття підвищених витрат на енергоспоживання.**

Грошова допомога УВКБ ООН на проходження осінньо-зимового періоду не обмежує отримувачів у виборі, на що витратити кошти. Це означає, що отримувачі самі можуть визначати пріоритети і компенсувати додаткові витрати у зимовий період. УВКБ ООН та партнери надають грошову допомогу у розмірі **6 660 грн. на людину**, відповідно до критеріїв відповідності, які встановлюються Кластером з питань житла та непродовольчих товарів та Робочою групою з надання грошової допомоги. Грошова допомога перераховується на банківські рахунки людей, або її можна отримати в відділеннях постачальників фінансових послуг. Допомога УВКБ ООН на осінньо-зимовий період доповнює соціальну допомогу уряду, адже вона додатково забезпечує найбільш вразливих внутрішньо переміщених та постраждалих від війни українців.

Більшість людей (86%) віддають перевагу грошовій допомозі як виду підтримки упродовж осінньо-зимового періоду. Приблизно 12% опитаних зазначили, що хотіли б отримати і грошову допомогу, і допомогу у натуральній формі, щоб загальний об'єм допомоги був більшим. Практично всі одержувачі грошової допомоги (97%) були впевнені, що можуть вільно отримати або зняти готівку за необхідності. Крім того, 93% всіх домогосподарств зазначили, що вони задоволені або дуже задоволені тим, як УВКБ ООН надає їм грошову допомогу.

Ринки по всій країні залишалися стійкими і відносно не відчували браку пропозиції упродовж всієї зими. Це дало можливість людям самостійно приймати рішення й встановлювати власні пріоритети у покупці товарів, підтримуючи місцеві бізнеси та постачальників. У моніторингу УВКБ ООН відмічалася значна стійкість місцевих ринків, які мають у наявності достатню кількість (93%) якісних (88%) зимових товарів, у всіх досліджуваних областях. Проте повідомлялося про підвищення цін на дрова і вугілля в опалювальний сезон. Водночас не повідомлялося про істотну різницю між тими, хто проживає в областях ближче до лінії фронту, у яких 94% респондентів вказали, що вони можуть знайти необхідні товари на місцевих ринках, та тими, хто мешкає в інших областях. Ці висновки відповідають даним, зібраним в рамках Спільної ініціативи щодо моніторингу ринку, та висновкам моніторингу після надання предметів першої необхідності від УВКБ ООН.

Загалом 86% всіх респондентів, які отримали грошову допомогу на осінньо-зимовий період зазначили, що їхнє життя змінилося на краще. Деякі люди змогли купити зимовий одяг, взуття, дрова та вугілля для опалення, оплатити комунальні платежі за газ та електроенергію. Близько 60% всіх опитаних домогосподарств зазначили, що вони використали грошову допомогу для покриття витрат, безпосередньо пов'язаних із проходженням зими (зимовий одяг, дрова, оплата комунальних послуг), на додаток до коштів на покриття витрат на регулярні базові потреби.

В рамках стратегії підготовки до зими УВКБ ООН приділяло більше уваги **Ініціативі щодо оренди житла**, і заздалегідь допомогло 1120 людям знайти належне орендоване житло на зиму, завдяки: 1) **грошовим виплатам (за певних умов)** для покриття перших 6 місяців оренди, та 2) **технічній підтримки** для розробки справедливих договорів оренди. Моніторинг УВКБ ООН встановив, що 100% опитаних родин отримали грошову допомогу в повному обсязі (виплачену частинами), а 92% зазначили, що розміру допомоги було достатньо для покриття витрат на оренду. Більшість змогла покрити витрати на оренду упродовж запланованого шестимісячного періоду, при цьому 8% заявили, що зможуть використовувати допомогу на оренду житла і після закінчення шести місяців. Крім цього 99% опитаних родин повідомили, що грошова допомога зменшила фінансове навантаження, а 91% повідомили, що залишається в тій же квартирі і після періоду, на який видавалася допомога на оренду житла. Важливо, що 88% родин повідомили, що відчують себе в безпеці в орендованому житлі. Водночас 79% із тих, хто не відчував себе в безпеці, заявили, що основною причиною цього була війна.

© УВКБ ООН/Ірина Тимчишин

Марина, її чоловік Дмитро та їхній 7-річний син Денис залишили Бахмут Донецької області. Вони спочатку знайшли тимчасове житло в МТП у Вінницькій області. Сім'я воліла б переїхати в приватне житло, але вони не могли дозволити собі оренду. Після реєстрації на програму допомоги УВКБ ООН з оплатою оренди житла, родина отримала грошову допомогу на шість місяців, яка дозволила їм зняти квартиру і виїхати з МТП. Сім'я також отримала підтримку з пошуком роботи і Дмитро зміг отримати роботу з частковою зайнятістю, яка допоможе йому отримувати дохід, щоб оплачувати оренду в довгостроковій перспективі, поки його син навчається в режимі онлайн.

2. Ефективна координація з Урядом України дає можливість УВКБ ООН швидко надавати грошову допомогу людям, які її гостро потребують у зимовий період

У 2023-2024 роках понад 643 910 людей отримали грошову допомогу УВКБ ООН для проходження осінньо-зимового періоду. Оперативне визначення потенційних отримувачів та реєстрація на отримання мають вирішальне значення для надання допомоги під час відносно короткого осінньо-зимового періоду. Завдяки координації між Міністерством соціальної політики, Пенсійним фондом, УВКБ ООН та партнерами, зокрема через реєстрацію у центрах надання послуг у сфері соціально-правового захисту, найбільш вразливі родини змогли оперативно отримати допомогу.

Усі опитані родини, яких перенаправили органи влади, помітили позитивні зміни після отримання грошової допомоги УВКБ ООН тому, що ця підтримка допомогла їм залишатися у теплі, сплатити комунальні платежі або купити теплий одяг. Дві з трьох родин зазначили, що їхні умови життя частково або значно змінилися на краще, а рівень стресу зменшився. Повідомляється, що перенаправлення від органів влади у прифронтових селах Харківської області мали найбільш позитивний вплив на отримувачів допомоги, адже 83% із них відчувли значне покращення умов життя. Люди, яких Пенсійний фонд та місцева влада перенаправили до УВКБ ООН, повідомили про використання коштів на витрати, пов'язані з осінньо-зимовим періодом, це незмінний показник у всіх вікових групах. Ця група також зазначила, що купівля дров та палива для приготування їжі є головними витратами в холодну пору року.

3. Роздача непродовольчих товарів залишається важливим і ефективним видом допомоги, проте перевага надається грошовій допомозі

Загалом 353 873 особи отримали **непродовольчі товари** цієї зими через партнерів УВКБ ООН. Хоча й повідомлялося, що люди задоволені непродовольчими товарами із наборів УВКБ ООН, а саме їхньою якістю (85%), кількістю (90%) та корисністю (78%), проте 71% отримувачів зазначили, що хотіли б отримати грошову допомогу. Найбільш корисними були ковдри, постільна білизна та кухонні набори, після них - матраци, сонячні лампи та подушки, яким віддали перевагу 40%.

Крім того, упродовж осінньо-зимового періоду (жовтень 2023 року - січень 2024 року) УВКБ ООН також надало **6 188 наборів для сезонного утеплення житла** 4 084 родинам (8 577 осіб), чий будинки були погано утеплені. Набори сезонного утеплення житла складаються з теплоізоляційних матеріалів, які зазвичай використовуються українськими родинами для утеплення та герметизації вікон, входних дверей та стель. Цільовими областями для реалізації пілотного проєкту, метою якого є зменшення витрат на опалення через поліпшення теплоізоляції, були Житомирська, Київська, Кіровоградська, Миколаївська, Одеська та Чернігівська області. Набори сезонного утеплення житла мали позитивний вплив, адже 88% родин повідомили, що ці набори покращили комфорт у будинку. 98% родин вважали якість матеріалів у наборах середньою або високою, а 74% вважали, що їх роздача була своєчасною.

Надання генераторів

Однією з ключових проблем, з якою стикається цивільне населення, є часте відключення електроенергії через постійні обстріли енергетичної інфраструктури.

167 генераторів було надано низці громадських центрів, МТП, лікарень, міських департаментів, шкіл та іншої комунальної інфраструктури у 20 областях. Це стало можливим завдяки співпраці з органами влади у рамках гуманітарного реагування під час осінньо-зимового періоду 2023-2024 рр.

Ця підтримка спрямована на забезпечення безперервного функціонування системи надання критичних послуг, а також на те, щоб допомогти людям і громадам краще підготуватися і залишатися у теплі в разі відключення електроенергії.

Роздача генераторів в Івано-Франківській області. © УВКБ ООН

УВКБ ООН допомагає готувати МТП, які розмістили внутрішньо переміщених українців, до холодних зимових місяців у рамках гуманітарного реагування під час осінньо-зимового періоду. Агентство надавало підтримку у ремонтах та обслуговуванні тепло- й електромереж.

Наталія залишила рідне місто Кременна Донецької області у листопаді 2022 року. Разом із сином та родиною вона поселилася у гуртожитку Березнівського лісотехнічного коледжу у Рівненській області. До цього, УВКБ ООН замінило всі старі вікна (разом 46 вікон) у будівлі гуртожитку для покращення умов проживання.

«Нові вікна краще зберігають тепло. Нам стало більш комфортно. А ще тут краще повітря».

НАСТУПНІ КРОКИ: ІНТЕГРАЦІЯ ОТРИМАНОГО ДОСВІДУ У СТРАТЕГІЮ ПІДГОТОВКИ ДО ОСІНЬО-ЗИМОВОГО ПЕРІОДУ 2024-2025 РР.

Завчасне планування діяльності, інвестиції та закупівлі основних товарів є надзвичайно важливими, як і зобов'язання донорів надати фінансування у достатньому обсязі, оскільки обстріли енергетичної інфраструктури не стихають, і є імовірність значних відключень електроенергії упродовж осінньо-зимового періоду. План гуманітарного реагування УВКБ ООН упродовж наступного осінньо-зимового періоду враховує засвоєні уроки, отриманий досвід і уподобання людей, яким надавалася допомога у 2023-2024 роках, і охоплюватиме такі елементи:

- ➔ У співпраці з Міністерством соціальної політики та Пенсійним фондом **УВКБ ООН надаватиме пріоритет грошовій допомозі на проходження осінньо-зимового періоду**, особливо її наданню у прифронтових регіонах на сході та півдні країни. За наявності достатнього фінансування УВКБ ООН планує надавати грошову допомогу на осінньо-зимовий період, починаючи з вересня 2024 року. Це дасть змогу людям підготуватися до зими належним чином та залишатися у власних будинках під час холодів.
- ➔ Крім цього, враховуючи позитивні відгуки, **УВКБ ООН знову надаватиме набори для сезонного утеплення житла** людям, які живуть у сільській місцевості, та визначеним МТП. Роздача наборів виявилась високоефективною на свою достатньо низьку вартість.
- ➔ За наявності фінансування **УВКБ ООН проведе закупівлю та роздачу генераторів, повербанків та інших товарів для проходження осінньо-зимового періоду** через значну кількість новоевакуйованих осіб з прифронтових районів. Ці товари будуть надаватися МТП, у яких розміщуються внутрішньо переміщені люди, що знаходяться у важкій соціально-економічній ситуації та мають інші вразливості, зокрема люди похилого віку та люди з інвалідністю.
- ➔ **УВКБ ООН не надаватиме пріоритет наданню непродовольчих товарів**, адже отримувачі чітко зазначили, що віддають перевагу грошовій допомозі як найбільш універсальному і ефективному виду гуманітарної підтримки.

ДОНОРИ:

УВКБ ООН вдячне за критично важливу підтримку з боку провідних державних донорів та за щедрі внески від приватних осіб і приватного сектору. Крім цього, УВКБ ООН вдячне тим, хто зробив внески у вигляді цільових або нецільових коштів для реалізації програм УВКБ ООН.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ:

- ➔ Портал операційних даних по Україні для отримання додаткової інформації про продукти [дивись тут](#).
- ➔ Регіональні короткі огляди УВКБ ООН щодо ситуації в Україні [дивись тут](#).
- ➔ Інформаційна панель щодо реагування в Україні від Кластеру з питань захисту [дивись тут](#).
- ➔ Мапування місць тимчасового проживання від Кластеру з управління та координації місць тимчасового проживання [дивись тут](#).
- ➔ Інформаційну панель щодо реагування від Кластеру з питань житла [дивись тут](#).

КОНТАКТИ:

- ➔ Лівія дас Невес, старша радниця із зовнішніх зв'язків, dasneves@unhcr.org
- ➔ Алессія Піньятті, радниця з питань звітності, pignatti@unhcr.org

Подзвоніть на **гарячу лінію УВКБ ООН 0-800-307-711** для надання зворотного зв'язку щодо допомоги або послуг, що надаються.